

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 142/2016-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], doručovacia adresa [REDACTED], a [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jánom Floriánom Gajniakom, advokáti s. r. o., Šafárikovo námestie 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 171/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 171/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažnosť neobsahovala zákonom predpísané náležitosti, preto ústavný súd vyzval 18. januára 2016 sťažovateľov na jej doplnenie. Doplnenie sťažnosti bolo doručené ústavnému súdu 15. februára 2016.

2. Zo sťažnosti a z predložených príloh vyplýva, že sťažovatelia sú účastníkmi napadnutého konania „*vo veci vydania veci (krádeže nábytku a vybavenia ich bytu)*“ na základe ich žaloby podanej 17. mája 2010. Okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom 8. decembra 2015 až po 18 nariadených pojednávaniach (tri z nich boli zrušené) tak, že ich žalobu zamietol. Proti rozsudku podali sťažovatelia odvolanie.

3. Podľa sťažovateľov okresný súd nekonal správne a v súlade so zákonom, keď prerušil konanie na jeden rok 4. apríla 2012 (toto obdobie považujú za prietah), a nesúhlasia ani so stanoviskom predsedníčky okresného súdu, ktoré prezentovala v odpovedi na ich sťažnosť na zbytočné prietahy podanej 1. decembra 2015, keď uviedla, že ich sťažnosť nie je dôvodná z dôvodu, že nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní nebola zistená. Obdobne porušenie svojich označených práv vidia tiež v tom, že postup okresného súdu bol

neefektívny a s priet'ahmi aj pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov, keďže podľa ich názoru sú spotrebiteľské spory od tejto povinnosti oslobodené, a za priet'ah považujú aj odmietnutie ich podania na základe uznesenia okresného súdu z 1. júla 2010. Okresný súd mal podľa nich vo veci samej rozhodnúť už na prvom pojednávaní.

4. Na základe uvedených skutočností s'ťažovateľa navrhli, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že základné práva s'ťažovateľov označené v bode 1 v napadnutom konaní porušené boli, a súčasne požadujú priznať (každému) finančné zadost'učinenie v sume 9 500 € z titulu majetkovej ujmy a 15 000 € z titulu nemajetkovej ujmy. Ďalej žiadajú, aby im ústavný súd priznal trovy konania spolu v sume 420 €.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti s'ťažovateľa a zisťuje, či s'ťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj s'ťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho

záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

8. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06, IV. ÚS 637/2013, I. ÚS 58/2015).

9. Predmetom sťažnosti sťažovateľov je údajne prietahový a neefektívny postup okresného súdu v napadnutom konaní, čím malo dôjsť aj k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej

lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

11. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojmom autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) - napr. I. ÚS 63/00. Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 298/06, II. ÚS 250/09) poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo. Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03, I. ÚS 559/2014). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

12. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti vychádza aj z toho názoru, že „Dĺžku trvania súdneho konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prietahov v súdnom konaní“ (II. ÚS 41/00, II. ÚS 152/06).

13. Ústavný súd, vychádzajúc zo sťažnosti, námietok sťažovateľov a svojich zistení, konštatuje, že priebeh napadnutého konania zatiaľ neosvedčuje, že v tomto napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv uvedených v bode 7 a 9. Na základe skutočností uvedených sťažovateľmi (pozri bod 3) nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať namietaný postup okresného súdu za taký, ktorý by bolo možné hoci aj vzhľadom na celkovú dĺžku tohto konania kvalifikovať ako „zbytočné prierahy“, a to preto, že ich sťažnosť (bez splnenia zákonom predpísaných náležitostí) jednak bola podaná v čase, keď okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom (a sťažovatelia vedeli o tomto zámere okresného súdu už skôr 27. októbra 2015, keď okresný súd odročil pojednávanie na účely vyhlásenia rozsudku na 8. december 2015), ale tiež preto, že ich argumenty vôbec nepresvedčili ústavný súd o opísaných obdobiach neodôvodnenej nečinnosti (prerušenie konania nemožno považovať za taký prierah, ktorý by ústavný súd považoval za zbytočný) a sťažovatelia presne v sťažnosti ani neuviedli, prečo rešpektovali prerušenie konania a viac ako rok nežiadali, aby okresný súd vo veci začal konať. K posúdeniu tejto otázky majú navyše v zásade lepšie predpoklady všeobecné súdy než ústavný súd, odhliadnuc od princípu subsidiarity, ktorým sa riadi jeho vzťah k všeobecným súdom a ktorému viac zodpovedá, aby ústavný súd, pokiaľ to nie je nevyhnutné, sám neposudzoval vhodnosť alebo účelnosť zvoleného procesného postupu. Ani nedostatok efektivity okresného súdu, ktorý videli sťažovatelia v množstve pojednávaní v okolnostiach posudzovanej veci, nemožno považovať za rozhodujúci, ak okresný súd vo veci samej už rozhodol a v súčasnosti len pripravuje podklady na predloženie spisu odvolaciemu súdu. Samotné napadnuté konanie a jeho trvanie do vydania rozsudku bolo predovšetkým ovplyvnené najmä nedostatočnou súčinnosťou sťažovateľov a ich podielom na predlžovaní konania, tieto dôvody spolu nevytvárajú v súčasnosti možnosť prijatia záveru s údajným tvrdeným porušením ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to napriek tomu, že od podania žaloby do vydania rozsudku uplynulo dlhšie obdobie. Procesný postup okresného súdu bol v zásade plynulý, smeroval a smeruje k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov a neboli zistené žiadne obdobia nečinnosti, ktoré by v kontexte celej veci predstavovali v súčasnosti zásah do ich označených práv. Okresný súd navyše v čase podania ešte nekvalifikovanej sťažnosti (7. december 2015) už

nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne priesťahy v ňom (IV. ÚS 214/03, II. ÚS 1/05 I. ÚS 559/2014, I. ÚS 37/2015).

14. Ústavný súd teda zohľadnil najmä to, že v priebehu konania bol okresný súd viackrát konfrontovaný s procesnými úkonmi sťažovateľov, ktorí opakovane podávali neúplné procesné návrhy, zmeny petitu a podobne, v dôsledku čoho ich musel okresný súd vyzývať na odstránenie nedostatkov (napr. 26. mája 2010, 26. marca 2013), neskôr napriek odňatiu oslobodenia od súdnych poplatkov najmä sťažovateľ podával žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov (25. septembra 2012 alebo 31. mája 2013), s ktorými sa okresný súd a odvolací súd museli vysporiadať, a tiež sa obidvaja nedostavili na pojednávanie, ako to uviedla predsedníčka okresného súdu v odpovedi č. Spr. 2134/2015 z 31. decembra 2015. Sťažovateľka bola pripustená do konania (na strane žalobcov) napokon až 6. mája 2013, keď o tom uznesením rozhodol okresný súd.

15. Rozhodovanie o procesných návrhoch, o ktorých je podľa príslušných kódexov (napr. Občianskeho súdneho poriadku) všeobecný súd povinný rozhodnúť ešte pred vlastným prejednaním a rozhodnutím o merite veci, je okolnosťou, na ktorú ústavný súd prihliadol už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tým aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru).

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 171/2010 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, odmietol nateraz pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

17. Ústavný súd k tomu dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľa v tejto veci

za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priet'ahom, predložili ústavnému súdu novú s'ťažnosť.

18. S'ťažovatelia, kvalifikovane zastúpení advokátom, tiež v časti s'ťažnosti namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (s'ťažnosť v tejto časti neobsahuje zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1, pretože neobsahuje žiadne vecné odôvodnenie) a tiež porušenie základného práva na ochranu vlastníctva majetku podľa čl. 20 ústavy, ktoré je bez bližšieho označenia konkrétneho ustanovenia ústavy. Čo sa týka namietaného porušenia práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktoré malo spočívať predovšetkým v nečinnosti okresného súdu, pretože nemohli užívať majetok, ktorý im bol údajne odcudzený, k tomu ústavný súd dodáva s odkazom na svoju judikatúru (napr. III. ÚS 324/05 a predtým IV. ÚS 221/03 – uznesenie z predbežného prerokovania z 5. decembra 2003) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Varipati proti Grécku z 26. 10. 1999 č. 38459/97, Versini proti Francúzsku z 10. 7. 2001 č. 40096/98), že majetkové dôsledky spôsobené neprimeranou dĺžkou konania nepredstavujú porušenie čl. 1 dodatkového protokolu, ale sú len následkom porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré však v danom prípade zatiaľ zistené nebolo.

19. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy „každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...“. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu „každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.“.

20. Ústavnému súdu neprináleží hodnotiť spôsob, akým okresný súd postupuje v spore o vydanie vecí, ak navyše bolo zastavené trestné stíhanie proti osobám, proti ktorým s'ťažovatelia podali žalobu o vydanie vecí. Ústavný súd nemôže nahradzovať všeobecné súdy pri ich rozhodovaní v rozsahu ich právomoci upravenej ústavou. V posudzovanom prípade je na okresnom súde, aby rozhodol, či sú splnené všetky zákonné podmienky na vydanie vecí, resp. na rozhodnutie o majetkovej, resp. nemajetkovej ujme, ktoré otázky sú

predmetom sporu. Keďže vlastnícke právo je predmetom konania, ktoré do dnešného dňa neskončilo, ústavný súd nemôže predchádzať výsledok tohto konania vlastnými úvahami.

21. Z uvedených dôvodov (pozri bod 18) aj túto časť sťažnosti sťažovateľov odmietol ústavný súd pre zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), hoci tak mohol urobiť aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2016